

Nader onderzoek Kemperbaan-oost

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van
kleine marterachtigen en iepenpage

projectnummer 452233.100
definitief
6 februari 2020

Nader onderzoek Kemperbaan-oost

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen en iepenpage

projectnummer 452233.100

definitief revisie 00

6 februari 2020

Opdrachtgever

Rijkswaterstaat
Koningskade 4
2596 AA
'S-GRAVENHAGE

datum vrijgave	beschrijving revisie 00	goedkeuring	vrijgave
	definitief	M.L. Braad	G.J. Leeuw

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Huidige situatie	1
1.3	Planvoornemen	2
2	Methoden	3
2.1	Kleine marterachtigen	3
2.2	Iepenpage	4
2.3	Uitvoering veldonderzoek	4
3	Resultaten	5
3.1	Kleine marterachtigen	5
3.2	Iepenpage	5
4	Effectbeoordeling	6
4.1	Toetsing Wet natuurbescherming	6
5	Conclusies en aanbevelingen	7
6	Bronnen	8

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Bedrijventerrein De Run is een bedrijventerrein met een grote betekenis voor de regio. Grote bedrijven als ASML en ook het Maxima Medisch Centrum zijn hier gevestigd. Door de groei van de bedrijven is de bereikbaarheid steeds verder onder druk komen te staan en er is sprake van zware congestie op de belangrijkste toevouerroute: de Kempenbaan. Er is daarom een maatregelenpakket opgesteld om de bereikbaarheid van De Run de komende jaren te verbeteren. Onderdeel hiervan is de reconstructie van de aansluiting Kempenbaan Oost. Om de ecologische effecten die kunnen ontstaan door de ontwikkeling van het gebied inzichtelijk te maken is een nader onderzoek ecologie uitgevoerd naar de bunzing, hermelijn en wezel (gezamenlijk bekend als de kleine marterachtigen) en de iepenpage. Dit naar aanleiding van de resultaten van de Natuurtoets (Antea Group, 2019).

In ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Antea Group heeft opdracht gekregen van gemeente Breda om een nader onderzoek uit te voeren naar onder andere de mogelijke aanwezigheid van kleine marterachtigen en de iepenpage.

1.2 Huidige situatie

Het onderzoeksgebied ligt aan de westelijke kant van de A2 in Veldhoven en betreft delen van de vegetatie ten oosten van het ASML terrein en ten oosten van VDL NSA Metaal. Aan de Karel de Grotelaan ten oosten van de A2 in Eindhoven is een bomenlaan aanwezig. Hier zijn meerdere boomsoorten aanwezig, waaronder iepen.

De directe zones langs de Kempenbaan zijn druk belopen en bereden paden met korte bermen en bomenrijen. De oostelijke zijde van het plangebied, voorbij het viaduct, bevat een meer groene omgeving met enkele bosschages. Ook zijn langs de A2 meer natuurlijke biotopen te vinden waar onder andere ecologisch interessante watergangen liggen en jonge bosschages aanwezig zijn. De bomenlanen langs de Kempenbaan bestaan grotendeels uit moeraseden.

Figuur 1.1. Ligging van het onderzoeksgebied (rode vlakken) (Qgis, 2019).

1.3 Planvoornemen

Het doel van het voornemen is het optimaliseren van de doorstroming Kempenbaan door middel van capaciteitsuitbreiding. Het verbeteren van de ontsluiting van De Run zal niet alleen gericht zijn op autoverkeer, andere mobiliteitsvormen zoals de fiets, openbaar vervoer en collectief vervoer zullen ook een rol spelen. Alle bomen en vegetatie die binnen de rode vlakken in Figuur 1.1. vallen zullen worden verwijderd.

2 Methoden

2.1 Kleine marterachtigen

In het onderzoek is de Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017) aangehouden. De volgende methoden zijn toegepast voor het waarnemen van kleine marterachtigen:

Jigglercamera

De jiggler is een thee-ei dat met een touw of draadstaal aan een object is gebonden, zoals een boom. Het thee-ei hangt circa een halve meter boven de grond. In het thee-ei is lokaas aanwezig. Het idee is dat het dier wordt aangetrokken door de lucht van het lokaas en de jiggler onderzocht. Met een cameraval wordt vervolgens de waarneming gemaakt. Deze methode wordt ook toegepast voor het herkennen van boommarter en steenmarter individuen, die allen een uniek gevormde bef hebben.

Gezien de actieve leefstijl van de wezel en de hermelijn is deze methode niet geschikt om toe te passen op onderzoek naar deze soorten. De methode wordt zodoende hoofdzakelijk toegepast in onderzoek naar de bunzing, boommarter en steenmarter. Er zijn in het onderzoek twee cameravallen volgens de jiggler methode geplaatst.

Mostela

Een mostela is een box gemaakt van betontriplek. Door de box gaat een pvc buis die aan de binnenkant van de box half open gezaagd is. In de box is ook een cameraval aanwezig. De gedachte is dat, gezien de onderzoekende aard van de kleine marterachtigen, zij de pvc buis als een mogelijke opening naar een muizenhol zien en de box betreden. Wanneer zij deze betreden zal de kleine marterachtige worden waargenomen door de cameraval.

Deze methode is toepasbaar op de wezel en beperkt toepasbaar op de hermelijn. Er zijn geen bunzingwaarnemingen bekend in de mostela. Er zijn in het onderzoek twee mostela's gebruikt.

Struikrover

De struikrover is een pvc buis waarin een cameraval is geplaatst. Deze is gemonteerd op een plank waar aan de voorkant een blik sardines is geplaatst. In het blik sardines wordt een gaatje geprikt. Het idee is dat marterachtigen op de geur afkomen en bij het ruiken aan het blik sardines worden opgenomen of gefotografeerd. Deze methode is niet in de handreiking omschreven omdat het een recente methode betreft die pas na de uitgave van de handreiking beschikbaar was. Omdat de methode op alle marterachtigen kan worden toegepast is de struikrover meegenomen in het onderzoek. Er zijn in het onderzoek drie struikrovers gebruikt.

2.2 Iepenpage

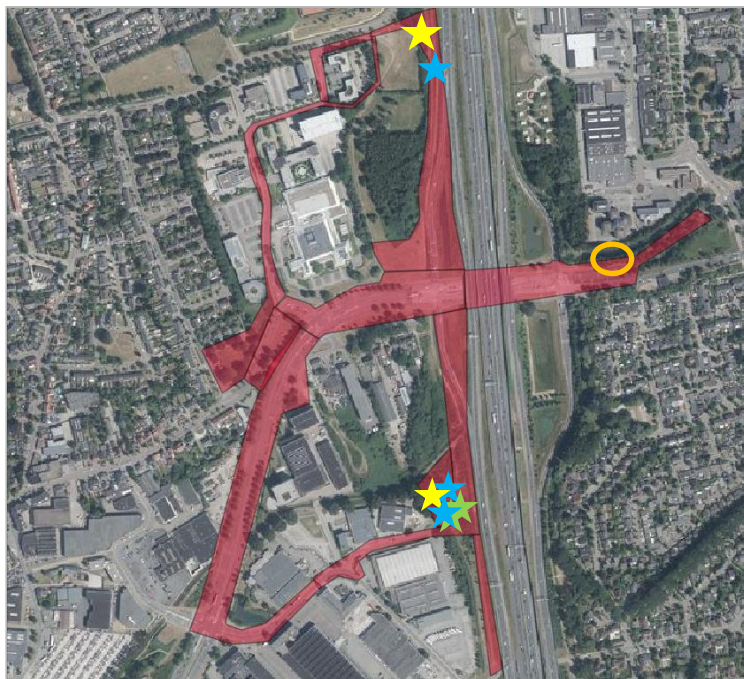
Er zijn twee methoden om de aanwezigheid van de iepenpage vast te stellen. De eerste methode is om door middel van drie bezoeken in goed weer met een verrekijker naar imagines in de boomkruin te zoeken (Vlinderstichting, 2019). Een tweede methode is om buiten de vliegtijd naar eieren in de boomkruin te zoeken. De onderzoeksperiode viel buiten de vliegperiode van de

soort. Zodoende is ervoor gekozen om naar de aanwezigheid van eieren in de boomkruinen van de in het plangebied aanwezige iepen te zoeken. Er is hierbij gewacht tot later in het najaar, zodat er geen bladeren aan de bomen waren wat het zoeken vergemakkelijkt. Er is hierbij een hoogwerker gebruikt.

2.3 Uitvoering veldonderzoek

Het onderzoeksmateriaal voor het kleine marter onderzoek is op 17 oktober 2019 in het veld geplaatst. Elke drie weken zijn de batterijen en SD-kaarten vervangen en het lokaas vernieuwd. Het veldonderzoek is beëindigd op 8 januari, in totaal 12 weken. Hierbij is de Handreiking Kleine Martes (Bouwens, 2017) aangehouden. Het noordelijke deel van het onderzoeksgebied is tijdens de kerstvakantie 2019 gesnoeid. Hierdoor is het onderzoeksgebied ongeschikt geraakt voor kleine marterachtigen. Het onderzoek naar de kleine marterachtigen in het noordelijke onderzoeksgebied heeft in totaal negen weken geduurd. Op 29 november is onderzoek naar de in het plangebied aanwezige iepen met hoogwerker uitgevoerd naar de aanwezigheid van eieren van de iepenpage.

In Figuur 2.1 is het onderzoeksgebied met geschikt biotoop voor marterachtigen weergegeven, waar het onderzoeksmateriaal naar kleine marterachtigen is geplaatst en waar naar eieren van de iepenpage is gezocht. Naar eieren is alleen gezocht naar de in het plangebied aanwezige iepen. Het betreft twee bomen.

Figuur 2.1. Het onderzoeksgebied met waar het materiaal is geplaatst. Rode vlakken: het onderzoeksgebied; oranje cirkel: gebied waar onderzoek naar de iepenpage is uitgevoerd; gele ster: jiggler-methode; blauwe ster: struikrover; groene ster: mostela (Qgis, 2019).

3 Resultaten

3.1 Kleine marterachtigen

Er zijn geen kleine marterachtigen waargenomen in het onderzoeksgebied. Er is wel één nacht een steenmarter (middengrote marterachtige) waargenomen. Zie Tabel 3.1.

Tabel 3.1. De waarnemingen per uitgevoerde methode.

Methode	Waarnemingen
Jiggler	Steenmarter
Mostela	Geen marterachtigen
Struikrover	Geen marterachtigen

Figuur 3.1. Verschillende waarnemingen. Linksboven: een steenmarter. Rechtsboven: een bosmuis. Linksonder: een woelmuis en rechtsonder: een konijn.

3.2 Iepenpage

Er is naar de eieren van de iepenpage gezocht in het plangebied, deze zijn niet aangetroffen.

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 3 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

4.1 Toetsing Wet natuurbescherming

Kleine marterachtigen

De bunzing, hermelijn en wezel staan vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor de soorten vermeld op onderdeel A geldt dat het verboden is de soorten opzettelijk te doden of te vangen (art 3.10, lid 1), ook is het verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen (art 3.10, lid 2). Er is echter geen sprake van een verbod op verstoring van de soorten (in tegenstelling tot onder art 3.1 en 3.5 beschermde soorten). Tijdens het onderzoek zijn geen kleine marterachtigen waargenomen. In het noordelijke deel van het plangebied was er sprake van een hoge mate van verstoring door zowel mensen als honden. Door deze hoge mate van verstoring kan ook hier de aanwezigheid van kleine marterachtigen worden uitgesloten, ondanks de onderzoeksperiode korter was dan aanbevolen volgens de handreiking. Zodoende kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen en de soorten worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter staat ook vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor de steenmarter is echter geen compensatie noodzakelijk: het toepassen van een goedgekeurde gedragscode voldoet hierbij. Dit is echter alleen noodzakelijk wanneer er sprake is van (kraam)verblijfplaatsen. De enkele waarneming toont aan dat er geen sprake is van essentieel leefgebied voor de steenmarter, maar een individu op foerageertocht. De aanwezigheid van de steenmarter vormt geen belemmering voor het voornemen.

Iepenpage

De iepenpage staat ook vermeld op onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Tijdens het onderzoek zijn geen eieren van de iepenpage aangetroffen. Zodoende kan de aanwezigheid van de iepenpage in het plangebied worden uitgesloten.

5 Conclusies en aanbevelingen

Bedrijventerrein De Run is een bedrijventerrein met een grote betekenis voor de regio. Grote bedrijven als ASML en ook het Maxima Medisch Centrum zijn hier gevestigd. Door de groei van de bedrijven is de bereikbaarheid steeds verder onder druk komen te staan en is er sprake van zware congestie op de belangrijkste toevoeroute: de Kempenbaan. Er is daarom een maatregelenpakket opgesteld om de bereikbaarheid van de Run de komende jaren te verbeteren. Onderdeel hiervan is de reconstructie van de aansluiting Kempenbaan Oost.

Naar aanleiding van de Natuurtoets (Antea Group, 2019) is nader onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van kleine marterachtigen en de iepenpage. Om te bepalen of dit daadwerkelijk het geval is, is tussen oktober 2019 tot begin januari 2020 veldonderzoek uitgevoerd.

In het plangebied is in de periode oktober 2019 tot en met januari 2020 is volgens de geldende handreiking onderzoek gedaan naar het voorkomen en het gebruik van het plangebied door kleine marterachtigen. Er zijn tijdens het onderzoek geen kleine marterachtigen waargenomen. In het noordelijke deel van het plangebied was er sprake van een hoge mate van verstoring door zowel mensen als honden. Door deze hoge mate van verstoring kan ook hier de aanwezigheid van kleine marterachtigen worden uitgesloten, ondanks de onderzoeksperiode korter was dan aanbevolen volgens de handreiking. Zodoende is de aanwezigheid van de kleine marterachtigen uitgesloten. In november 2019 is gezocht naar eieren van de iepenpage in de iepen aanwezig in het plangebied. Deze zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van eieren van de iepenpage in het plangebied is uitgesloten.

De Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

6 Bronnen

Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Oktober 2017.

Natuurtoets Antea Group, 2019. Natuurtoets Kempenbaan-oost. Mei 2019.

Vlinderstichting, 2019. Iepenpage-cursus.

Overig

Qgis

Globespotter

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 622808564

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.